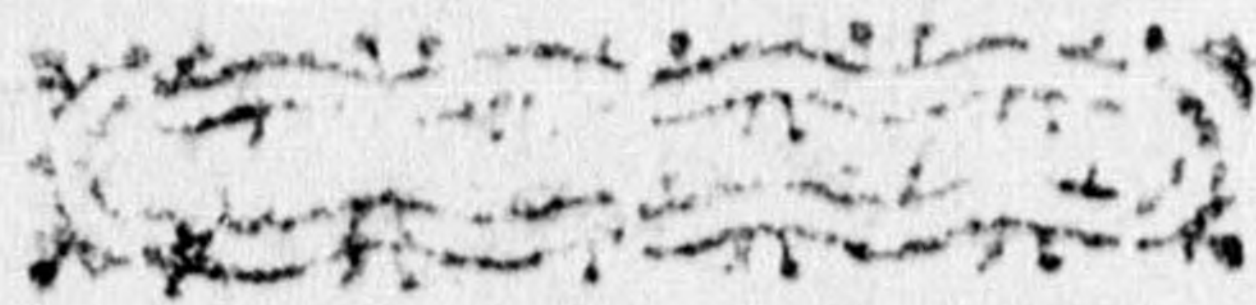

Elyséum 29. Apr. 1791.

Ki vagy Barátom? *Mirábó.* — Amaz evező lapátjára két rét görsödt öreg Hajós Legény *Káron* így szollittá-meg ezen hónapnak 2-dikán dél előtti 10 órakor a' *Styx* vize partján ama nagy lelkü *Mirábót.* — Halván *Káron* a' Nevét, tsak el-bámúl, szemébe néz, 's minekutánna szemével tetétől fogva talpig el-járta volna ezen Férfit; te vagy-é? így szoll, az a' véghetetlen nagy *Frantzia Mirábó*, kit amaz eredeti gondolkozású pallérozott Frantzia Nemzet, és a' Nemzeti Gyűlés Fejének és agy-velejének tart vala? — *Musie Káron!* (felel *Mirábó*) egy józon gondolkozású pallérozott betsületes embernek magának, maga tulajdon érdemeivel, 's rendkívül való érdemeivel, magának hizelkedni, sőt másoktól szemtől-szemben azt halgatni, és mások előtt azt helyben hagyni, a' mértékletes szemérmetségség-is azt tselekedni ellenzi. Hogy én a' Frantzia *Mirábo* vagyok, hogy én a' Nemzeti-Gyűlésben előll ültem, hogy Nemzetem szeretetét meg-nyertem, hogy most egyenesen *Párisból* jövök, ezek mind igazok — más Frantziáktól tudakozz tovább felöllem. Ezen a' nagy Lelkü szemérmetes mértékletességen el-bámúlván *Káron*, kapja evező lapátját, 's által viszi az *Elyséumba Mirábot.* — Alig teszi ki a' szárazra *Mirábot*, hát már tsoporoson várakoznak más Lelkek utánna a' parton, kik mind által menendők valának. — Te ki vagy? te ki vagy? mindeniktől kérdezi vala *Káron* — én Frantzia, én Magyar, én Orosz, én Szász, én Német, én Anglus, én Pruszszus, én Lengyel. 's t. — Mi hir Frantzia Országban? Gyászol az egész Nemzet — Apr. 2-dikán meg hólt *Mirábó!* — ezen nagy Férfinak hólt testét 30-ezer gyász-ruhában öltetett Nép kifizte, kik 12-ezer fegyveres népnek a

forja között le-tsüggedett szomorú ábrázattal mennek vala, és az ő temetési pompáját néző Sokaságnak száma meghaladja a' 300-ezer népet, mely temetési pompához halanlót még soha sem vala *Párisnak* szerentséje látni. Jelen való gyászos kifiző sereg vala itten az 1200 főből álló Nemzeti Gyűlés — egész *Párisban* minden harangok gyászt hangzanak vala. A' holt test a' Sz. *Gusztáv* Templomából ama régi *Genovéva*-templomba vitetett, hol mind addig fog tartatni, míg a' most épülő félben lévő igen szép Templom el-készülvén, a' *Mirábo*, *Corneille's*, *Racine's*, *Tenelons*, *Molieres*, *Montesquiens*, *Vóltér* és *Russó* holt tetemei ide edgyüvé tétetnek. Az ujj rendeléseknek Társasága 8 napi gyászt rendelt tiszteletére, mellyet minden esztendőben, a' *Mirábo* halála napján kezdvén meg-fognak tartatni — nem lehet az ő temetési pompáját Uram ki-beszélni, a' mit még az ő tiszteletére tselekedtek és fognak tselekedni — egy szóval illyen pompát még *Páris* soha sem szemlélt. — Illy' jutalmi vagynak az én Nemzetem előtt a' Tudománynak és a' Hazafiú buzgó szívnek, mellyet ezen Nemzet a' tettel meghalni soha sem enged. — A' Romai Udvarnál volt Frantzia Követ Kárdinál *Bernis* Apr. 4-dikén be-mutata a' Pápának a' Frantzia Nemzetnek azon Levelét, melly által haza hivattatik, és azonnal el-is botsuzván ő Szentségétől vizsgál-indula. Ezen Kárdinálisi Követet azért fosztotta-meg a' Nemzet ezen Hivatalától, mivel a' Polgári hitet lenem tette; de mit vesztett? mert a' Pápa néki 12-ezer Skudit rendelt minden esztendőre. — Hallotta-é hírét *Káron* Uram *G. Kagliostronak*, annak az Europai leg-nagyobb Világ tsalónak, ki azt hazudta magáról, hogy ő öröktől fogva vagyon, és hogy a' *Kánabéli* Menyegzőben-is jelen lett volna — ki azt ígerte magáról, hogy örökké fog élni? Ez a' *Kagliostro* már rég, hogy fogva tartatik Romában, és Apr. 7-dikén a' Törvény-szék halálra ítélte, mely ítéletet ő Szentsége holtig való rabságra változtattott, és a' Szent *Leo* Várába záratott. Az a' Ka-

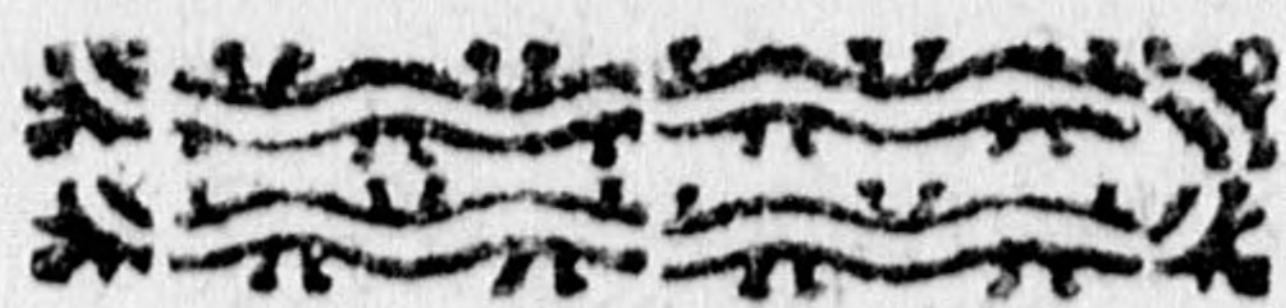

putzinus, ki Titoknakja vala *Kagliostronak* 10 ez-tendei fogságba tétetett; és hogy ezek mit vétettek legyen maig sem tudja senki. — Frantzia Országban olly nagy a' Papi lárma és az egymással való ellenkezés, hogy Stralsburgban a' Templomban véték meg a' Püspöket — Edgyik a' másik ellen támadott, és ellent-állásra zenebonára ösztönözi a' a' Népet. A' Nemzeti végezések Pap ellenségeiről mindenek azt tartják, hogy a' *Rénus* mentében keményen Verbuálnak, és a' Kárdinál *Rohán* Házában 1000 Katonáknak készittének forma Ruhát — 's mi lesz mind ezekből végre? — Itt sok az ollyan Püspök, kiket a' Pápa Bullája *Skhysmatikusok*-nak hirdetett; noha, a' mint beszéllek, a' Király helyben hagyását még ezen Bulla meg nem nyerte; azért közönségesen ki sem hirdettetett. Ugyan *Káron* Uram mik lesznek mind ezekből? Itt Ötsém roszszak a' Következések.

Alig végzé-el a' Frantzia Lélek ezen Beszédjét, a' midőn egy *Staféta* érkezvén a' partra, szokasa szerint, ettől-is azt kérdi *Káron*: honnan jösz? *Kolosvárról*. Hát hogy foly az Ország Gyűlése? — Jaj Uram! sokat kérek nékem addig várakoznam, mig azt néked mind elé beszélhetném, a' mik ott történtek; de ha csak ugyan akarsz valamit tudni, mondhatok néked ennyit: — „ Itt az egész Diéta mind eddig olly szépen folyt, hogy azt gondolhatnád, hogy mind *Solonakból* áll az Ország Gyűlése. Most a' közelebb múlt hetekben a' 2 Magyar és a' Szász Nemzet háborodtanak vala öszve; mert a' Szászok egy munkájokban *de Organizatione* illyen *Principiumokat* adtak a' *Systematica Deputatio* eleibe: hogy az Ország Gyűlésin nem volna több *Votum*, csak 3, u. m. a' Nemzet *Deputátságainak* és *Représentánsainak*; következésképpen a' Királyi Levéllel oda hivattnak nem volna *decisivum* és személlyes szovak — 2) hogy nekik minden Országos Hivatalokra szintén olly jussak volna, mint a' más két Nemzetnek; azért leg-előbb is azt kívánnák, hogy az ő részekről-is Itélő Mester tételsek, és a' több fő Hi-

talokra-is Candidáltassanak. — 3.) Hogyha a' 3 Nemzet valami kérdésben meg nem edgyezik, tehát a' kettő, az eddig való Törvényes szokás ellen, ne *Concludálhassan*, 's ha *concludálna* is bortsáttassék az Udvar eleibe a' végső meg-határozás végett, a' meg-nem edgyező-fél különböző itéléssel; de a' ki meg-nem edgyezett, a' ne tartozék a' más 2 Nemzetnek végzését tulajdon petsétjével meg-petsételni. Ezek eránt a' *Deputátion* nagy vetélkedések vóltanak. Ez 4 dikben történt Uram Káron, és 5-dikben ki-adnak egy *Ellenmondást* az Ország házába, mellyben ellent mondanak annak, hogy a' Bétsbe küidetett Kurirnak Levelei és *Instructioja* az ő Petsétjekkel is meg-petsételtetett, azt vetvén okúl: hogy ez tsak azon ő Társoknak vigyázatlanságából esett vólna, kire a' Petsét vala bizva — és ők sem a' Kurir' küldésében, sem az ennek adott *Instructioban* meg nem egyeztenek vólna — és ezt a' *Contradictiot*, vagy *Protestátiot* kívánnyák vala fel olvastatni, és a' Jegyző Könyvbe iktattatni. A' más két Nemes Nemzetbéli Rendek elébb nem akarák sem fel-olvastatni, sem bé-iktatni, hanem kéri vala a' Szálsokat, hogy vonnyák vissza ellenkező szavaikat, és kényszeríték őket az arany edgyességre. — Sok szó szülte szóra fel-kell ama széles eszü és tudományú Itélő-Mester Mélt. *Cserey* Ur, és meg-mutogatja elsőbben, hogy a' fel-tétel nem igaz; mert ha előbb meg nem edgyeztek is, az után meg-edgyeztek; midőn a' Guberniumnak jelentetett a' dolog, magok-is jelen vóltanak Követjeik által, és tsak a' költségben nem akartanak részt venni; másodszor, hogy mind magának mint Itélő-Mesternek, mind a' *Státusok* Préselsének, u. m. kik az *Instructiot* ki-adták, és all-irásokkal erősítették hiteles-szova-bé-vehetőségek ez által meg-sértettetett vólna. Azért, kérte a' Státusokat, hogy nem tsak fel-olvastassék, hanem a' Jegyző Könyvbe is bé-iktattassék, és közlésre adják-ki. A' Szálsok ezt látván, kik elébb nem akarják vala vissza venni, most azt kéri vala, hogy a' jövő Gyü-

Gyűlésig halasztásék ennek az Ellentmondásnak felolvasása — a' más két Nemzet pedig, ki annak előtte ellenzi vala fel-olvasását és Jegyző-Könyvbe való iktatását, most kívánnya vala, hogy olvastassék és jegyeztessék bé — melly meg-is lett. — A' lárma különös Tárfaságokban folyt 6-dikban. A' Szász Nemzet azon vólt, hogy elszakadjan, és többé ne jöjjen-fel Gyűlésbe; sőt jelentették-is magokat mind a' F. K. Biztosnál, mind a' Kormányozó Urnál, hogy nem tartanák magokat bátorságosnak az Ország-Gyűlésében; azért nem mehetnének-fel. A' Vármegyék és Székek Députátusait is próbálgatták, hogy állanának melléjük; de ezek nem hogy melléjük állottanak volna, sőt azzal mondatnak fenyegettek lenni, hogy nállok nélkül is fogják az Ország Gyűlését folytatni, és hogy többé az *Unio*-ba sem fognák bé-venni. — Egy nagy Erdélyi Fő ekkor ezt a' kérdést tevé a' Szászok eleibe: hogy ha most mikor tettzik ki-maradnak önként a' Diétából, vajon máskor, mikor nékiek tettzik bé-mehetnének é? és ez nagy szeget ütött fejekbe. — A' más 2 Nemes Nemzet Nemzeti-Gyűlést tartott, 's izentek a' *Statuum* Présidensnek, hogy a' Szászokat igyekezzék egy kevelset gyalúlni; melly meg is esvén, 8-dikban a' Szászok is az Ország Gyűlésében meg-jelentének, és minden dolog tsendesesen folyt, a' *Protestatio* dolga elé sem vétetett. — 12-dikben megint egy kis ellenkezés vala ezen Ország Gyűlésén; mivel a' Státusok Deputátót küldének-fel a' F. Királyi Kormány székhez, hogy a' Német nyelven jött Rescriptumok ne vétessenek-el, és a' melyek Németül jöttek küldettesenek vissza. Ezen *Deputatioban* Szászok is valának rendeltetve, de ök a' többtől, mikor fel-mennének, el-váltak, és mikor ki-jött a' *Députatio* a' F. Királyi Kormány-szék-ből, bé-mentenek, és a' F. K. Kormány széknel jelentették, hogy az ő Nemzetjek a' Német nyelvtől el nem áll; mely megint nagy lármát okozta. — — Az Oláhok Erdélyben *Indigenátus*át kérnek. — Az Ország, a' Kolosvári *Convictus* és *Seminárium* száma.

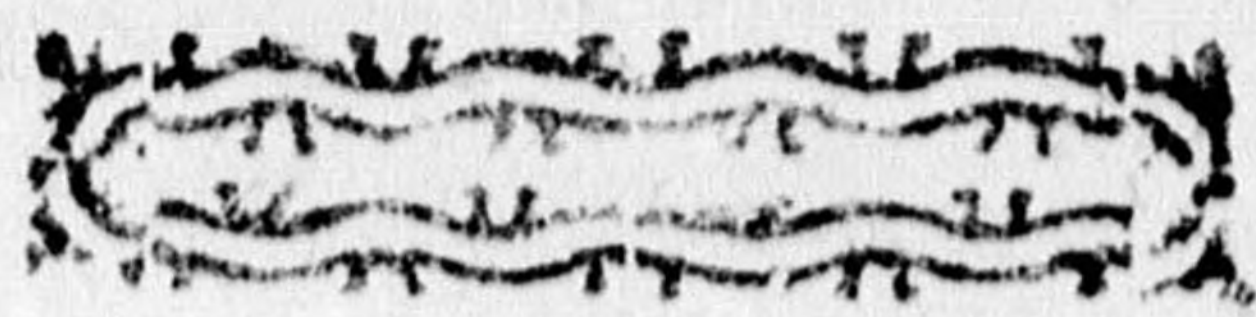

Számára 10-ezer forintokat kíván; de én Barátom Káron által nem láthatam, hogy a' kik ezt kérik, a' *Gubernium* ott maradását-is kérhessék — de mind ezeknek kevés ott az Epület — talám M. Vásárhelyre-is mehetne ebből valami.

Mikor ezen alá-való hireket már tsak nem el-unta volna halgatni Káron, egy Levele érkezik a' Felső-Világról, mellyet azonnal meg-esmervén pe-tsétjéről, hogy az ő Felső-Világbéli Titkos Levelezőjétől volna, 'sebébe tévé, a' Lelkeket által eve-zé, és a' túlsó parton ezeket olvasá belölle: —

1.) A' mi Felséges fő Hertzegünk *Ferentz* a' 12 leg idősebb Koldusoknak lábait, a' bé-vett F. Udvari áhittatos szokás szerint, meg-mosta vala édes Attya helyett, annak jelen nem léteben. Ezen 12 Koldusok az Udvari asztalnál ebédlének ekkor, és meg ajándékoztatának. E' már régi bé-vett szokása az Udvarnak, hogy minden esztendőben ezt tselekszi, de hogy 12 öreg Koldus Aszszonyoknak-is lábaik a' F. Királyné által hasonlóképpen meg mosattatsanak, ez ujj, és ezen áhittatos szokást kezdette mostani F. Királynénk, ki ugyan most ezen 12 Koldus Aszszonyoknak lábait meg nem mosta, hanem a' helyett mindeniket 3 arannyal ajándékozta - meg. — A' F. Udvar az egész innepet buzgó áhittatóságban töltötte. — Felséges Urunkat minden órán várjuk vissza. — 2.) Nem régiben Konstantinápolyban egy oly nagy zenebona támadott vala a' Nép között, a' mostani háborus környül-állások útján, hogy maga *Szélím*, a' *Pruszszus* és *Anglus* Ministerek is elszaladtanak vala a' Városból, hogy a' fel-zúdult nép mérgének tüzét el kerülhessék. Az iratik, hogy ezen zenebonában igen sokan vesztenek volna-el, azon kívül, hogy ugyan ezen alkalmatossággal egy nagy tűz támadván, 1000 háznál több lett ham-múvá. A' Pestis kezdi mutogatni magát itten. — A' Portával való káros Békelességét az Auszriai Háznak sem Német Ország, sem Cseh és Magyar Országok nem kívánnyák; a' honnan az okosabbak ugy itélnek, hogy a' Portával vagy további háborunk,

vagy

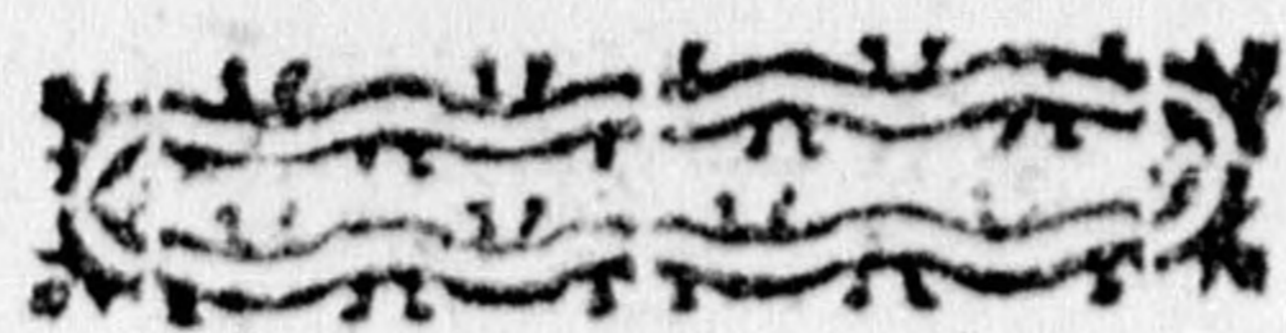
vagy hasznos békefélegünk fog lenni. — — 3.) A' Bétsben lévő Mufzka Követ H. Gallitzin, a' múlt Kedden veve *Jafsiból* egy Kurirt, mely a' már meg irt tsatát erősíti, és bizonyítja. H. *Repnin* 8-dik-ban rá-ütött *Matzin* Várofsára és azonnal meg-vette, minekutánna az ott lévő 7000 fegyveres Török széllyel veretett és rész szerint el-fogatott volna. A' Törökök közzül itten 2000-en estenek-el, de a' Mufzkáknak 15 Kozákjoknál több ott nem maradt, és 30 egy néhány Mufzkák kaptanak tsak sebet. Itt elés és puska-poros Magazinumjokat, és 9 ágyujokat a' Törököknek prédába nyerték a' Mufzkák. Mind ezeket jelentheti *Káron* Uram az Elyféumban lévő *Mahumed* Urnak, és bizonyofsá teheti arról-is, hogy minden órán több ilyen szagú hirekkel fogok szolgálni. — 4.) Négy Batalionak kaptanak parantsolatot, hogy a' mi Oláh Ország-ban lévő Sergeinket erősítsék; noha azon 16-ezer tábori Iga-ökrök, mellyek már 3 esztendőktől a' *Márs Isten* jármát vonnyák vala el adattanak. — 5.) Londonból szova bé-vehető Levelekben iratik, hogy az ott lévő Bankoban 200-ezer *Guiné* tétetett le a' *Báró Vanajpen* és a' *Gróf Vandernót* (szép *Báró* és *Gróf*) neve alatt. — 6.) A' mi Udvari vólt *Generál Májorunk Hoke* meg-hólt. — 7.) Ama mindenek előtt esmeretes Udv. Tanátsos *Sonnenfels* Ur a' *Professorságról* le-mondott. — 8.) A' *F. Tsászár* és a' *Nápolyi Felség* Velentzében vólt mulatások alkalmatofságával 40-ezer idegenek jelentenek vala meg itten, kik a' pénzt mint a' vizet ugy költik vala. — 9.) A' *F. Tsászári Udvar* minden órán *Schönbrunnba* költözik nyáraloi. — 10.) A' *Belgiumi fő Kormányozó Kristina* fő *Hertzeg* *Aszszony* és H. *Albert* ö Felségek Kedden reggel *Dresdába* mentenek. — 11.) A' múlt napokban hirdetéki kerülő Levélben *Pofony Vármegyében* 's másutt is azon bölts *Rendelést*, mely szerint minden veszedelmes idő és pénz vesztő játékok kemény pénz és verésbéli büntetések alatt meg tiltattak. — 12.) *Oberster* és a' *Therésia Hadi Rendjének Ritterét* *Kosz-tolányi*

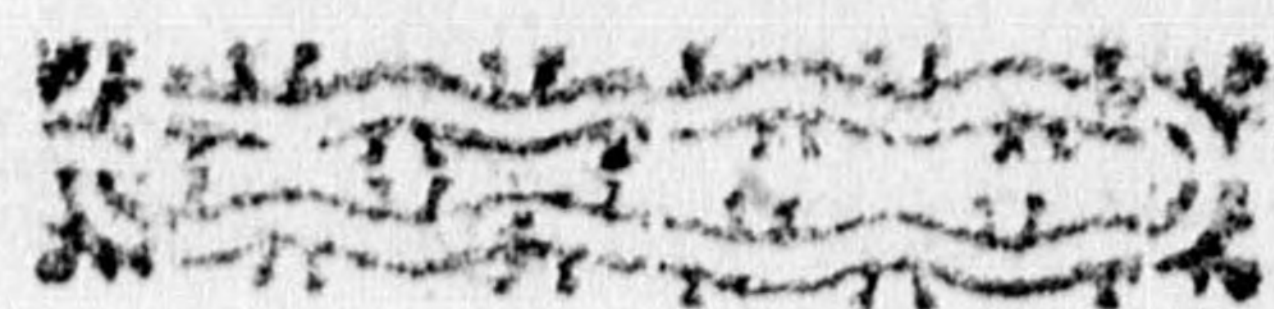
toldányi László Urat ő Felsége, mindenek előtt tud-
 va lévő vitézségbéli érdemeiért, *Bároi* rangra emel-
 ni méltóztatta. — 13.) A' *Zagrábi* T. Püspök
M. Verhovácz Maximilián Urnak, mind a' TUDO-
 mányok, mind a' Státus körül tett sok érdemeit ő
 Felsége egy olyan jószággal jutalmaztatta meg a'
 Bánátban, mellynek esztendei jövedelme 5000 fo-
 rint, és egyszersmind F. Ts. K. valóságos Titkos-
 Tanátsofsá is tenni méltóztatta. — 14.) *Károly-*
várról jött a' múlt Mártz. 28-dikán Ismét 519 Tö-
 rök foglyokat adtunk által *erga Recipisse* a' Por-
 tának, mivel már nekünk egy foglyunk lintsen a'
 Törököknél, kikkel tserélhettünk volna. — 15.)
 Azok az Erdélyi Kormányozó Urral a' Budai Or-
 szág Gyűlésén fenn vólt 4 Gavallérok, mind a' 4-en
 meg-házasodtak. Gr. *Mikó Károly* vette Gr. *Vass*
Estert. Bartsay Sándor Ur *Torotzkay Susánnát.*
Horváth Miklós Ur, Gr. *Toldaladi Kis-alszonyt.*
Csiszár Ur *Geréb Kis-alszonyt.* Ezen Uraságok a'
 Magyar Országi Uraságok előtt is esmeretesek lé-
 vén, méltónak itéltük jelenteni; és külömben is e-
 zen házofság példája a' Türedelemnek; mert itt Ka-
 tholikusok, Reformátusok, és Unitáriusok párasod-
 tanak az Erdélyi Uralkodó Türedelem szerint ösz-
 ve. — 16.) *Móldovából* Apr. 4 dikén azt írják;
 Mártz. 27-dikén 60 Törökkel meg terhelt hajók ér-
 keztenek *Braillába*, és *Siumlából* a' nagy Tábor-is
 ide váratik; melynek egy része Oláh Országba mé-
 gyen-bé, más része pedig *Metsinbe* megyen. A'
Braillai Tábor alig áll 15 ezer Törökből, és ezek-
 nek-is kevés kedve vagyon tsatázní, mely meg-tet-
 tzik abból, hogy ezek között már sokan *Silistria-*
 felé szöktek az Arnótok között. Eppen most ért-
 jük azt is, hogy a' *Braillánál* lévő Törökök az ott
 lévő Sziget partyán, hol a' Duna két felé válik,
 egy Sántzot készitettének 6 Battériákkal, mellyet
 egy Basa 400 Jantsárokkal és 17 ágyukkal őriz. —
 Nem régiben 400 szökövény Törökök jönnek vala
Brailla felől fel-fegyverkezve *Untorolla* felé, hol
Barkó Húszár Hadnagy Pétsy Ur áll vala őrizeten

15 Húszárokkal. Ezen Hadnagy a' maga 15 Legényével ezen tsorda Törököt megállítja, és egy nyomot is elébb mozdulni nem engedé, azt izenvén ezeknek Vezérjeknek, hogy ő 200 Húszárokkal volna ottan, és ha nem fognának engedelmeskedni, Ördögöt fognának; mert néki parantsolatja volna, hogy azon az úton egy Törököt is útozni meg ne engedne, az ő főbb Tisztje Májor Ötvös hire nélkül. A' Törökök ugyan azon valának, hogy itt akár hogy kereftül mennyenek; de ezen Vitéz Hadnagy Ur hirt adván hirtelen Ötvös Májor Urnak, ki egy Svadron Húszárjával elé ugordván, mihelyt ezt a' Törökök észre vették, azonnal kereftül menének a' Dunán és el távoznak. Hogy a' Törökök Silistria körül hid-tsinálásban foglalatoskodnak a' bizonyos, de hogy a' mi Sergeinknek is kemény parantsolatjok legyen erre fülelni, az is tsalhatatlan igazság. — Midőn ezeket olvasná Káron, egy éppen akkor érkezett Bétsi Kofa így szollítja meg az öreg Hajóst: „Bizony Káron Uram, akár mit olvas kend azon Levélből, de a' Török Ördögöt fog; mert Bétsben fegyverben gyakorolják minden nap a' Réklutákat, és ne hidje kend, hogy Békelesség volna. Mi biz az idén is tsatázni fogunk, és meg-verjük a' Törököt. Meg-halja hend tsak 2 hét alatt is, hogy egy néhány Magyar Regiment áll-fel — és a' mi szép Királyi Hertzegetskeink mind Magyar Regimentet fognak kapni. Vigyázzon rá kend, ha igazat nem mondanak; — mert noha 2 nagy Frantziák legyenek is a' Török Udvarnál, kiknek neveket sem tudjuk — a' kik Törökök lettek, és mind ketten Vezérek, de bizony ezektől sem félünk mi. — Angliában preskélik a' Hajós Legényt. — Pruszszia szedi rendbe az ő Seren hízott fegyvereseit — de bizony keveset félünk mi ezektől is, és ha az Isten belső tsendességet enged, külső ellenségeinket a' Tarsalyba várjuk. — 17.) Nagy Bányán a' Reformátusok a' Városnak Középuttájában épittenek egy igen szép Templomat, és azon 4 házak, mellyeknek helyén fog ez épülni,

ni, már le-is rontattak. — 18.) Holnap-után indul 14 Test-örzöje a' F. Palatinusnak Budára. A' Palatinus Jun. 2-dikán érkezik-meg Budára és ott lesz mind addig, míg Septemberben a' Tseh Országgi Koronázás lesz — ekkor 6 Magyar Testörzökkel fog vilziza jöni, és a' Koronázáson megjeleni. Már 30 N. M. Királyi Testörzö Tisztek parantsolatot vettének, hogy a' Tseh Koronázásra készen tartsák magokat — és tsak alig ha ujj Gála Köntöft nem fog kapni a' Magyar Gárda. — Ugyau ezen N. Testörzö Seregnél már 23 esztendőktől fogtva Nemzete ditsőségeire igen ditséretesen szolgál. Testörzö Hadnagy és Kabinét Kurir *Rétsey* Ur Pensionnal mégyen nyugodalomra addig, míg Rangja és érdemeihez mérséklett hivatalra alkalmaztathatik Erdély Országban. — 19.) Ugy értjük, hogy az Erdélyben lévő Sergek parantsolatot kaptanak volna, melly szerint készen tartsák magokat Táborba szállani. — 20.) A' Kolosvárt lévő Erdély Országgi Gyűlés az innepekre 14 napi nyugodalmat nyer, ki ki az Urak között a' maga jószágába útozhat vala az Innepre. — Gróf *Pálffy* Károly Ur ő Excellentiája a' fő Magyar Kantzellarius a' jövő héten Instelláltatik Posonyban, azon N. V-gye fő Ispánnyi Székébe, és Posony Vára fő Kapitányságába. — 21.) Még egy szótskát Uram *Káron!* Az a' Törökké lett 2 Frantzia, kikről fellyebb szóvala, Szabad-sergeket állittanak Török Országban — és igen nagy előmenetellel. A' Keresztényeknek és 'Sidóknak, kik a' fél-hóld szarvai között laknak, most leg keservesebb állapotjok; mert a' Porta meg-szorúlván ezekre most hármas adót vetett, és élete vesztése alatt tiltotta-meg, hogy a' Keresztények között senki is a' Muszka hajókon szolgálatot ne vállaljon. A' mostani Nagy Vezér, ama vért szomjuhazó *Jussuf* Basa már 3 Basákat küldött az Elyféumba azért, hogy a' hadi eleségeknél oly hitelen való meg szerzését lehetetlennek mutogatták. Ezen Nagy Vezérnek (e' vólt benn a' Bánatban) egy titkos Plánumát mondják lenni, mely-szerint

rint fogja a' hadat ezen esztendőben az Orosz Udvar ellen folytatni — majd meg-lásuk mire fog menni. — Anglia minden idegen Udvarnál szolgáló Anglusokat vissza hiv Hazájokba. — Hertzeg *Jork* egy Levelet vett nem régiben a' Pruszszus Királytól; melyben őtet a' Király egy Táborral kínálja, hogy ennek feje légyen, és az Oroszok' vagy mások ellen vezérelje. Ezen Anglus Királyi Hertzeg ezen Levelet által adta édes Attyának a' Királynak olly kérelemmel, hogy botsálsa-el; mellyet a' Király meg-is engede, és azt-is, hogy 2 Generál Adjutantat vihessen magával. — 22.) A' Konstantziáipolyi Divány azt javasolta az ott lévő Lengyel Követnek, hogy Dántzigról mondjanak le a' Lengyelek. Köszönik a' Dántzigiak a' Diványnak, de itt más-is belé szól még a' dologba. — 23.) Azt írják a' Német Levelekben, hogy a' Romában lévő Ts. Királyi Követ Kárdinál *Hertzán* Urtól ezen hónapnak 11-dikén érkezett volna egy Kurir Bétsbe, ki azt a' hirt hozta volna, hogy ő Szentsége azon 4 Frantzia Püspököket, kik a' Polgári hitet le tették, átok alá vetvén, az Ekklesiából ki-tagadta volna, valamint az ujjanon vállasztott Püspököket. — Ugy ítélnék sok előre látó okos emberek, hogy e' volna az a' Pöröly, melly a' Nemzeti Gyűlést formáló 1200 *Solonnak* fejét bé-fogná törni — rég meg-mondta vólt egy valaki: ne bántsá a' Vallást! ne bántsá a' Papot! nagy kötele ez a' Keresztényi Társaságnak.

Feldm. *H. Koburnak* a' Budai Kvártély helyett 1500 forintok rendeltettek szállásra. — Az Oláh-országból közelebb érkezett Levelekből az erősítettik, hogy a' Muszka és a' Porta között lévő verekedések már minden felé el-kezdötenek. — *Brailla* már mind a' vizen, mind a' szárazon, bé-rekesztetett. — Itt tüzre és fegyverre került vala 8-dikban a' dolog, de a' Muszkák vissza verték a' Törököket, nosza ök is 3 hajójokat el velztették. — *B. Herbert Szisztovból* a' Szomszéd *Szimitzába* költöztette a' maga-Familiáját. Még a' *Szisztovi* Tanáts

náts nem olly hamar bomlik - el, a' mint ez előtt gondolkozunk vala. — A' Székely Földjiről azt írják: — „Mind a' Hadi Tisztjeink, mind Katonáink, kik már 2 — 3 esztendőktől Táborban vannak, itthon hagyott üres pintzéiket többnyire mind tele kapták haza - jöveletekkel, illy szaporító néplakik itt ezen a' mi Borvizy Környékünkben. A' mi Férj nélkül lévő Afzszonyaink tsak nem ugy jártak itten, mint az *Epyrusi* Kantzák, melyek a' szél-től is fogadtak; de szükségünk van ezen szapardásra; mert ezen kiss Nemzetből sokan az ellenség előtt maradtak. — H. *Potemkin* meg-érkezett *Jas-szba*. Hajós Muszka Vezér *Ribás*, ki *Ismailnak* meg-vételével 60 approbb 's nagyobb vitorlakkal erősítette hajós Sergét, készül a' Dunába bé-evezni, és mig egy Anglus és Pruszsus hajós Sereg ki állhatna, vagy ezek a' hadat ki - hirdethetnék, *Vár-nának* egy visitát tenni. — A' Generál *Gallitzin* alatt lévő 20 - ezer gyalog Muszkák is, a' velek lévő Kozákokkal 's több Lovasokkal erre felé állának ábrázottal — és minden órán ujj hir tsenditti a' Kurir Olvasóinak füleket ezen részről. — Feldmar-sal *Laszi*, egészsége gyámolgatása végett feredővel él. — Feldm. Lájd. Gr. *Wartensleben* már meggyogyúlt, és mihelyt ereje helyre áll, megyen *Hollandiába* Feredőbe. — Egy Bétsi Levélből azt olvashatni, hogy a' kik Belgrádba mennek lakni, ha Nöftelen Legény 50, ha tselédes 100 forintokat kapnának útra valót ö Felségtől; ha ez igy talál lenni — miéink leszs Belgrád.

Csernovitz 19. Apr. — *Kedves Barátom!* — A' napja nem tudatik, de a' Történet nyilvánóságos, hogy a' Muszkának *Matsinnál*, mely Helység a' Dunán tull *Braillának* ellenében fekszik, a' *Seras-kier* Basát mintegy 12000 - ed magával felettébb megverték, még pedig olly módon, hogy 5 Regemen-tek éjtszakának idején *Brailától* el indulván, a' Dunának túlsó partjára vonták magokat, egy néhány approbb hadakozó Hajók pediglen a' vizről kezdeték - el hajnalban a' tsatát, kik ellen magokat a' Törökök

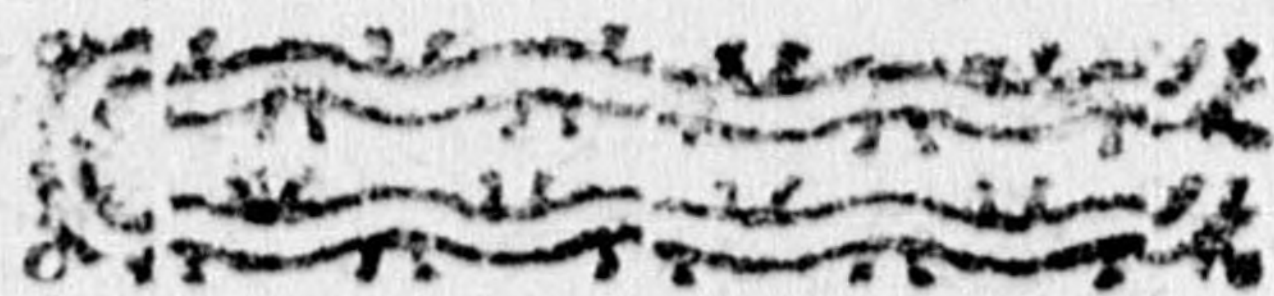

rökök általmazván, a' hát megül jövő ellenséget észre nem vették, kik által tsak nem mindnyájan el-is töröltettnék; melly győzedelemért 13-dik Aprilisben tartaték Jalsiban és a' körül fekvő helye-ken a' Hálá-adó Isteni-tisztelet, holott 90 ágyuk háromszor adának Salvét. E' meg esvén, a' Fő Komándirozó Generál H. *Repin* Szeredán hajnalban Braillához ki-idula, még pedig olly fel tétellel, hogy Húsvét napján a' Várat meg-vegye. A' Mulzka Tábor' egy részének meg-indulásának ideje, a' H. *Potemkin* meg-érkezésétől függesztetett-fel. Némellyek azt beszélik, hogy a' Tsászár Huszárjai a' Mulzkákhoz fognának segítségül adadni; de ez még nem bizonyos, a' pedig valóságos igaz, hogy én frissen vagyok, és Tégedet Kedveseddel edgyütt tsókollak. — Lassan héjj a' *Kurirnéval*!

Tudománybéli jegyzések — „*Kolosváron* nyomtattatik az edgyetlen egy II. *Fridriknek* Munkái között, a' VI-dik Darabból egy hozzá hasonlithatatlan Darabotska *Az Igazgatás' formáiról, és Uralkodók' kötelefségeiről*. A' munka olyan, mint a' millyenek a' néhai bölts Uralkodó' pennájából jó óráiban ki folytanak. Hazánkfiainak, az egybe-hasonlítás végett szükséges; a' magyarság olyan, a' millyen Erdélyben tsak lehet, tiszta, folyó, értelmes. A' Debretzeni Sz. *György* napi vásárra el-fog készülni, 's ki-küldetni. Jelentetik illetéktel az érdeemes Közönségnek. “

Az Anglus és Magyar igazgatásnak egyben vetése, Német nyelvre fordittatik Magyarból Pesten egy leg-pallérozottabb értelmes penna által, 's minden órán világot lát.

Ezen Titulus alatt jött-ki Erdélyben *Szebenben* egy hasznos munkátska: — „*Erdély Országában gyakorta uralkodó Marha dögről, és annak el-távoz-tatásának jelesebb eszközeiről* irott *Könyvetske*. Ezen *Könyvetske* iratott vala Háromszéknek Doktora *Longc Márton* Ur által Németül, és Magyarra fordittatott T. T. *Gödr* János Augustána Vallást tanító Prédikátor Ur által. Nyomtattatott Typ. *Hochmeisternél*.

A' Nötelenek és Nehézkedéseknek, az Anyáknak és Gyermekeknek, az ő különös változásaikban és nyavallyáikban való gyógyittatásokról és gondviselesekéről szóló oktatás. Ezen Könyvetskét előbb készítette vala Doktor *Marschal Henrik György*, most ugyan ezt-is fenn nevezett *Gödri János Préd.* fordította, és ki-adatott nyomtatásban.

MAGA GYILKOSSÁG. (Pest 24. Apr.)

Keresztyének! Senkit meg ne ítéljete!

Ezt hagyta tinéktek a' ti Mesteretek. — —

A' Pogányok között szokásban a' vala:

Hiba nélkül minden ha akart meg-hala;

A' ki meg-utálta nállok az Életet,

Le-tehette; 's nem vett értte ítéletet.

Nem vólt ottan vétek a' *Magagyilkosság*;

A' hol ezt tanítá a' Józan-okosság:

Szentségtörés hinni, hogy a' Jó Istenek

Lehetnének hozzánk olyan kegyetlenek;

Hogy a' nyomorúlnak önként ki-múlását

Meg-tiltanák, ezt az egy vizsgálását!

'S annak látásában gyönyörködhetnének;

Ha azok szegények folytig gyötretnének.

Az Életből, átkot 's kínt hogy tsinálnának?

Mellyet ők áldásúl ajándékozána. — —

Pogány okoskodás! meg-vallom felölle:

De még-is Keresztyén, tanulhatz belölle:

Mit? .. Azt, hogy úgy ítélj a' Magagyilkosról;

Mint szánakozásra méltó Nem-okosról;

Mint olyanról, a' ki egy mértékbe tézsi

Az Életet, Halált: 's ezt, nem amazt vészti;

Mint olyanról, a' ki meg-tsábúl eszében,

'S fekete beteg vér rekedez erében;

Mint olyanról, a' kit oda visz' Esete,

Hogy szükségesképpen e' léz története:

Söt ha magad vólnál helyheztetésében,

Te-is részés lennél illy gyászos végében. — —

Mért motskoltatnak hát ezek a' Szegények ?

Mért erántok olyan durvák a' Törvények ?
Holott a' kik magok' élteket el-vették ;

Ha ezt, biz a' Törvényt inkább meg-vetették,
Nem kell kárhoztatni, de szánni azokat,

'S nem kell meg gyalázní Familiájokat :
Félre, Hólt testjektől tsúfló Hóhér kezek !

Nem érzik már, 's nem-is méltók arra ezek ;
Tsak Maradékjoknak lenne ez motskára,

'S még tsak egy élőnek se válna halznára. — —
Nem kell ide Külső Törvény vagy tilalom ;

Tsak ennyit tehet az emberi Hatalom :
Verd-bé a' Gyermekbe jól azt a' Tudományt :

Hogy Életét nézze ugy, mint fő adományt,
Mint egy Próba-hellyet, mellyen kell állani,

Mig az Égnek tettik mást bé-állítani ;
Mellyet az Istenség néki azért adott,

Hogy bírja, bár hozzá sok bú, baj ragadott ;
Bár Beteg, Rab, 's Gyászt lát ; várja-el a' végét :

Igy tölti bé végső nagy kötelelségét,
Ekképpen mutatja, hogy példás Élete

Vólt : mert példás vala annak végezete.
Igy bizonyítja-meg, hogy nem élt magának ;

Hanem mind élt, mind hólt Szabados Urának. (*)

Ezt irndm a' Magagyilkos' Sirja felébe :

Szegény Ember-társam ! Sirok a' Sírodnál.

Borzad természetem rémitő Sorsodnál. — —

Szánlak !

(*) Két Evángelikus Predikátor Uráknak a' tselekedetjek tettett-meg nekem ezen dologra nezeve: az egyik Nyír-egyházán, egy magát önként meg-lott Katonának a' temetségénél ; a' másik pedig Miskóltzon, egy hónap alatt hetesével-is meg-történt Magagyilkoságnak alkalmatossá-gával ; igen épületes Keresztyén erköltsi Tanítást tettek az Elők előtt. — — Eljének, valakik tsak egy betű halznot telznek-is az emberi Nemzetnek !!!

Szánlak! hogy arra vett erőtelenséged,
 Hogy magad által lett erőszakos véged. — —
 Nyúgodj Bóldogtalan! itt a' letéttségben:
 Ide vágytál pártos elzevelzéttségben. — —
 A' Keresztyénségnek illy gyászos motskai!
 A' most ugyan meg-gyült Magagyilkosai!
 E' borzasztó példák vettek rá engemet,
 Mikor így fel-tettem csekély értelmemet.

Szrógh Sámuel. Miskóltzon,
 4-dik Januáriusban 1791.

Ujjabb Tudófitás.

Azon 11-dik és 25-dik Kurirba ditséretesen említett Pesten mulatozó nevezetes *Réz Josef* Szem-orvos Ur, a' ki különös Tudománya végett a' Magyar Világ előtt, sőt Külső Országokon is immár hires. Adja tudtára a' Közönségnek, hogy bátor el-tökélt szándéka volt jövő Pünkösöd után más Tartományok felé úttyát venni; de bizonyos jeles okok végett, többnyire pedig Kedves Hazájához való szeretetétől meg-határozatván, ezen Nyáron által Pesten meg-fog maradni. Azért is, a' kik tsak akár-minémű Szem nyavallyában szenvednek, bátorságosan hozzája folyamodhatnak; de ki-folyt szemekkel ne jöjjenek, mert ő nem *Kristus*, hogy azokon segíthetne, az Evangelium magyarázása szerint. Hanem főképpen ajánlya magát azon említett Angliai Balsamussal, hogy a' kiknek gyenge és igen rövid látások, avagy estvéli vakságjok vagy on (ki-vévén külső és belső Hályogot) tökéletesen meg-erősíti a' szemeknek világosságát. Az árra egy nagy üvegnek 4 forint, kisebb üvegnek 2 forint, a' mely Balsamot sok elztendőig romlás nélkül el-lehet tartani.

Költ Bétsben 29. Aprilisban 1791.